

DOĞUM KONTROL YÖNTEMİNDE ÜROLOGLARIN TERCİHİ THE PREFERENCE OF UROLOGISTS ABOUT CONTRACEPTION

Çağrı ASAN, Yusuf ATEŞÇİ, M. İlker GÜNDÜZ, Bilal GÜMÜŞ, Murat LEKİLİ
Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji Anabilim Dalı, MANİSA

ABSTRACT

Introduction: We evaluated the contraceptive methods which one is use or suggest by the urologists.

Materials and Methods: We send e-mails to resident or specialist of urology and questioned their age, marital status, mean coitus count per a week, which method is use or suggest and his opinion for male oral contraception. Results evaluated with SPSS 11.0.

Results: 193 persons included the study. Mean age was 32.4. Mean coitus count per a week was 2.5. Female oral contraception (n=45, 23.3%), condom (n=42, 21.8%) and coitus interruptus (n=29, 15%) were methods which most uses by the urologists. There is no choice for the vasectomy noted.

Condom (22.8%), vasectomy (16.6%) and female oral contraception (16.1%) were methods which most suggests by the urologists.

Conclusion: Urologists don't use vasectomy and rate of suggest of this method is very low. Condom is a common method for the contraception in this group. Coitus interruptus as a contraception method, is a common method in urologists who are married.

Key Words: Contraception, Vasectomy, Urology

ÖZET

Bu çalışma ile ülkemizde ürologların kullandığı ve hastalarına önerdikleri doğum kontrol yöntemleri değerlendirildi.

Üroloji asistanları ve uzmanlarına elektronik posta ile ulaşıldı. Yaş, medeni durum, ortalama haftalık cinsel ilişki sayısı, doğum kontrol için kendi tercih ettiği ve hastalarına önerdiği yöntemler ile vazektomi ve erkek doğum kontrol ilaçları hakkındaki görüşleri soruldu. Cevaplar SPSS 11.0 programı ile değerlendirildi.

Çalışmaya sonuçları ulaşan 193 ürolog dahil edildi. Yaş ortalaması 32,4 (23-54), haftada ortalama cinsel ilişki sayısı ise 2,5 (0-10) olarak belirlendi. Ürologların en çok tercih ettiği doğum kontrol yöntemleri %23,3 (n=45) ile kadın doğum kontrol ilaçları, %21,8 ile kondom (n=42), %15,0 (n=29) ile koitus interruptus olarak belirlendi. Ankete katılanların vazektomiyi tercih etmedikleri görüldü (%0).

Hastalara doğum kontrol yöntemi olarak da; %22,8 oranında kondom, %16,6 vazektomi, %16,1 kadın doğum kontrol ilaçları önerildikleri anlaşıldı.

Ürologların başarı oranı yüksek olan cerrahi girişimlerden (3) erkek doğum kontrol yöntemlerini (vazektomi) tercih etmedikleri ve hastalarına düşük oranlarda önerdikleri görülmektedir. Ankete katılanlar arasında kondomun yaygın olarak kullanıldığı bulunmuştur. Evli erkeklerde koitus interruptusun hala yüksek oranda uygulandığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Doğum kontrol, Vazektomi, Üroloji

GİRİŞ

İstenmeyen gebelikleri yada doğumları engellemek için insanlar çağlar boyunca çeşitli yöntemler uygulamışlardır. Bu yöntemlerden bazıları annenin hayatını tehlikeye atmışlardır. Bugün kadın ve erkekler için geliştirilmiş olan güvenli ve sağlığa zararı olmayan yöntemler bulunmaktadır. Buna rağmen dünyada ve ülkemizde halen güvenilirliği düşük ve sakıncalı yollarla doğum kontrolü yapmaya çalışmaktadır.

İnsanların cinsel ilişkiye girme sebepleri; üremek, eğlenmek veya karşılıklı ilişkinin bir gereğini yerine getirmektir. Ülkemizde çiftlerin %

39'u aile planlaması için doğum kontrol yöntemleri uygulamaktadır¹. Dünyanın pek çok yerinde sağlık personeli hastalarının kullanacağı doğum kontrol yöntemine karar vermektedir². Bu çalışma ile ülkemizde ürologların kullandığı ve hastalarına önerdikleri kontrasepsiyon yöntemleri değerlendirildi.

GEREÇ ve YÖNTEM

Üroloji asistanları ve uzmanlarına elektronik posta ile ulaşıldı. Yaş, medeni durum, ortalama haftalık cinsel ilişki sayısı, doğum kontrolü için kendi tercih ettiği ve hastalarına önerdiği

Dergiyi Geliş Tarihi: 18.08.2003

Yayına Kabul Tarihi: 05.01.2004

yöntemler ile vazektomi ve erkek doğum kontrol ilaçları hakkındaki görüşleri soruldu. Cevaplar SPSS 11.0 programı ile değerlendirildi.

BULGULAR

Çalışmaya sonuçları ulaşan 193 ürolog dahil edildi. Yaş ortalaması 32,4 (23-54), haftada ortalama cinsel ilişki sayısı ise 2,5 (0-10) olarak belirlendi. Ankete katılanların %11,4'ünün cinsel ilişki sayısı haftalık sıfır idi. 66 kişi (%34,2) bekar, 127 kişi (%65,8) ise evli idi. Ürologların en çok tercih ettiği doğum kontrol yöntemleri % 23,3 (n=45) ile kadın doğum kontrol ilaçları, % 21,8 ile kondom (n=42), %15,0 (n=29) ile koitus interruptus olarak belirlendi (Tablo 1). Ankete katılanların vazektomiyi tercih etmedikleri görüldü (%0). Hastalara doğum kontrol yöntemi olarak da; %22,8 oranında kondom, %16,6 vazektomi, %16,1 kadın doğum kontrol ilaçları önerildiği saptandı. Cerrahi yöntemlerden tüp ligasyonunun %13,5 oranında önerildiği gözlenmiştir. Ankete katılanların vazektomi olmayı kabul etmeyeceğini belirtmiştir. Vazektomiyi kabul etmeyenlerin %43,6'sı geri dönüşümsüz olması, % 40,3'ü invaziv olması, %6,7'si başka yöntemleri kullanabilecek kültür düzeyinde olduklarını belirtmeleri ve %4,7'si prostat kanseri ile arasındaki ilişkinin tam aydınlatılmamış olmasını sebep göstermişlerdir. 87 (%45,1) kişi erkek doğum kontrol ilaçları kullanabileceğini 106 (%54,9) kişi ise erkek doğum kontrol ilaçları kullanmayı düşünmediğini ifade etmiştir.

TARTIŞMA

Aile planlaması yöntemlerinin uygulanmasının çocuğa, anneye, çiftlere, aileye, topluma ve ekonomik sisteme yararları bulunmaktadır. Çocuğun yaşamasında annenin aralıklı doğum yapması önemli nedenlerdendir³. 15-35 yaş arası kadınlarda görülen ölümlerin %40-60'ı sağlıksız koşullarda yapılan doğumlar, istenmeyen gebelikler, yasal olmayan düşükler gibi sağlığı tehdit eden üreme olayları ile ilgilidir⁴.

Ürologların başarı oranı yüksek olan cerrahi girişimlerden⁵ erkek doğum kontrol yöntemlerini (vazektomi) tercih etmedikleri ve hastalarına % 16,6 oranında önerdikleri görülmektedir. Tüm dünya ölçeğindeki vazektomilerin sayısı, kadınlarda uygulanan tüp ligasyonundan epeyce azdır⁶. Vazektominin tüp ligasyonundan daha ucuz,

daha kolay ve komplikasyonları daha az bir yöntem olmasına rağmen ürologların bu tercihinde vazektomi sonrasındaki bilgi eksikliğinin (prostat kanseri ile muhtemel ilişkisi) veya kendilerine erkek doğum kontrolü için cerrahi girişim yapılmasına olumlu bakmamalarının etkisi olabilir. Ülkemizde çiftlerin %5'i doğum kontrol yöntemi olarak kondomu tercih ederken¹ bu oran ankete katılanlar arasında %21,8 oranında bulunmuştur. Türkiye'de çiftlerin %30'u koitus interruptus yöntemini kullanmaktadır¹. Bu yöntemin uygulanmanın ilk yılında %4-18 gibi yüksek başarısızlık oranı vardır⁷. Ankete cevap veren evli erkeklerde koitus interruptusun hala yüksek oranda uygulandığı görülmektedir (%15).

Yöntem	Tercih edilen		Önerilen	
	%	n	%	n
Yok	11,9	23	0	0
Geri çekme	15,0	29	0	0
Kondom	21,8	42	22,8	44
Doğum kontrol ilacı	23,3	45	16,1	31
Diafram	1,6	3	2,1	4
Enjeksiyon	1,6	3	10,9	21
İmplant	1,6	3	3,6	7
Vazektomi	0	0	16,6	32
Tüp ligasyonu	4,1	8	13,5	26
RIA	7,8	15	14,5	28

Tablo 1. Ürologlar tarafından tercih edilen ve hastalara önerilen yöntemler

KAYNAKLAR

- 1- **T.C. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü:** Kontraseptif Yöntemler. Ulusal Aile Planlaması Hizmet Rehberi, Cilt II, Anadolu Matbaası, İstanbul, 1995.
- 2- **Hatcher RA et al:** (Eds) Kontraseptif yöntemler: Uluslar arası Basım, (Dervişoğlu AA, çev., ed), Demircioğlu Matbaacılık, Ankara 1990.
- 3- **Galway K, Wolff B:** Child survival: Risk and road to health. Institute for Resource Development/ Westinghouse, 1987.
- 4- **Jelliffe DB:** Family planning: Its impact on the health of women and children. The Center for Population and Family Health, Columbia University, 1981.
- 5- **Schirm A, Trussell J, Menken J, Grady W:** Contraceptive failure in the United States: The impact of social, economic and demographic factors. Fam Plann Perspect; 14(2): 68-75, 1982.

- 6- **Goldstein M:** Surgical Management of Male Infertility and Other Scrotal Disorders. In; Campbell's Urology, Volume 2, pp 1541-1547, 2002.
- 7- **Trussell J, Kost K:** Contraceptive failure in the United States: A critical review of the literature. Stud Fam Plann; 18(5): 237-283, 1987.

YORUM:

Doğum kontrolünün ülkemizin geleceği açısından ne kadar önemli olduğu ve birçok kuruluşun bu konuda çaba harcadığı ve kaynak aktardığı günümüzde çoğu genç ürologların vazektomiye karşı olmaları oldukça düşündürücü ve üzücüdür. Bu araştırmanın evli ve daha çok ürologu kapsayacak şekilde tekrarlanması belki de daha anlamlı olacaktır.

Vazektomi yada doğru deyişle vaz ligasyonunun doğum kontrolünde birinci seçenek olduğunun anlatılması ve nüfus planlaması ile uğraşan kurumlarla ortak çalışma yapılması androloji ve üroloji derneklerinin görevi olmalıdır.

Bu araştırma sonuçları da gösteriyor ki üroloji uzmanı yetiştiren tüm eğitim kurumları eğitim programlarını ciddi olarak gözden geçirmelidir.

Prof. Dr. Erol Özdiler
Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi
Üroloji Anabilim Dalı, Ankara